

Список використаних джерел:

1. Березюк А. М., Божко Е.А., Скачков О.М. Менеджмент персоналу організацій : навч. посіб. Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харк. авіац. ін-т». Х. : ХАІ, 2011. 121 с.
2. Гавкалова Н. Л., Власенко Т.А. Управління ефективністю менеджменту персоналу : монографія Вид-во ХНЕУ, 2011. 296 с.
3. Ізюмцева Н. В., Кравченко І.С., Маренич А.І. Менеджмент персоналу : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Нац. банк України, Ун-т банківської справи. К. : УБС НБУ, 2011. 381 с.
4. Тертична Л. І. Управління персоналом : конспект лекцій для студентів освітнього ступеня «Бакалавр» спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціалізації «Управління персоналом та економіка праці» денної та заочної форм навчання К. : НУХТ, 2017. 353 с.

ЦИФРОВИЙ КРЕДИТНИЙ МЕХАНІЗМ: СУТНІСТЬ, ПЕРСПЕКТИВИ ТА РИЗИКИ ЙОГО ЗАСТОСУВАННЯ

Борис Шевченко,

*кандидат екон. наук, доцент, доцент кафедри правознавства та фінансів
Полтавський інститут економіки і права*

Тетяна Непокупна,

*кандидат екон. наук, доцент, доцент кафедри політекономії
Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка*

Одним із найважливіших проявів цифровізації є цифрові фінанси, які являють собою фінансові потоки (що характеризуються новими технологічними можливостями та активним використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ)) на основі цифровізації (з використанням цифрової інфраструктури) для створення та надання нових фінансових послуг, що дозволяють через трансфер фінансових інновацій (включаючи фінансові технології) модернізувати традиційні фінансові продукти та послуги на фінансовому ринку.

Ключову роль системі цифрових фінансів грає банківський сектор. Цифрові фінанси у банківській системі виступають у якісно новій формі – цифрового банкінгу. На відміну від електронного банкінгу, який забезпечує постачання традиційних та нових банківських продуктів та послуг через електронні канали розповсюдження, цифровий банкінг є якісно новою формою банківського обслуговування, в якій усі банківські продукти та послуги засновані на цифрових грошах і поставляються через усі канали розповсюдження (електронні та традиційні).

Еволюція електронного банкінгу та електронних грошей у цифровий банкінг та цифрові гроші слід розглядати у їх взаємодії з цифровою економікою та цифровими фінансами. Тільки з розвитком універсальної та загальноприйнятої форми цифрових грошей можлива реалізація потенціалу онлайн та електронного банкінгу у повному обсязі.

Найважливішою складовою цифрового банкінгу є цифровий кредитний механізм. Він дозволяє здійснювати кредитування у цифровому форматі на основі інноваційних цифрових фінансових технологій. Оскільки цифровий кредит є миттєвим, автоматизованим і віддаленим, він здатний оптимізувати технологію банківського кредитування, що склала. Цифрові кредитні продукти

можуть дистанційно та автоматично оцінювати кредитоспроможність клієнтів з використанням альтернативних джерел даних, таких як записи дзвінків, використання мобільних грошей і навіть геопросторові та психометричні дані про позичальника, а потім надавати кредитні гроші безпосередньо на мобільні телефони споживачів. Цифрове кредитування здатне знизити транзакційні витрати пов'язані з процесами отримання та обслуговування кредитів. Це потенційно може призвести до зниження вартості кредиту для позичальників та/або підвищення прибутковості інвесторів [1].

Важливим етапом розвитку фінансового ринку через цифровий кредитний механізм є можливий випуск центральними банками цифрових валют (ЦВЦП), який заснований на технології розподілених реєстрів, що є децентралізованою, розподіленою базою даних (РБД, англ. DLT), доступною для використання та контрольованою мережею її користувачів. Основними властивостями РБД є автономність, безперебійність, безпека та відкритість. ЦВЦБ є цифровим зобов'язанням цього банку та відрізняється універсальною доступністю для учасників фінансового ринку [2].

Поява такої валюти може призвести до заміни класичної ролі центральних банків як вершини багаторівневої системи ліквідності роль великого роздрібного постачальника. Випуск цифрових грошей центральним банком орієнтований на підвищення швидкості роботи міжбанківського ринку, проведення центральним банком операцій на відкритому ринку в безперервному та цілодобовому режимі, спрощення системи виплат відсотків за валютою центрального банку та зниження витрат.

Важливим елементом цифрового кредитного механізму є Фінтех-кредит, що здійснюється на основі електронних платформ, в рамках яких позичальники безпосередньо взаємодіють з кредиторами [3].

Фінтех-кредитування може інтенсивніше використовувати цифрові інновації та нові джерела даних, автоматизуючи значно більше процесів, ніж традиційні кредитні провайдери, забезпечуючи більш швидке та зручне обслуговування клієнтів.

Платформи Фінтех-кредитування сприяють диверсифікації джерел кредитування економіки, надаючи альтернативне фінансування позичальникам. У деяких юрисдикціях платформи здатні виступити інструментом поживлення кредитного ринку (після банківської кризи) з боку держави. Інвестори можуть розглядати фінтех-кредити як альтернативний клас активів, що сприяє диверсифікації їх портфелів. У низці великих економік прагнення високої прибутковості забезпечило фінтех-платформам ширшу базу інвесторів, зокрема із боку інституційних інвесторів.

Платформи фінтех-кредитування здатні підвищити стійкість кредитування до шоків чистої ліквідності. Крім того, вони можуть бути менш схильні до міжнародних потрясінь, ніж банки, оскільки більшою мірою орієнтовані на внутрішнє кредитування [3].

Фінтех-кредитування підвищує доступність фінансових послуг для недостатньо обслуговуваних верств населення. Більш ефективні процеси та спеціалізація дозволяють деяким платформам фінтех-кредитування видавати кредити меншої вартості, які для класичних банків є економічно недоцільними.

Однак деякі фактори здатні перешкоджати темпам та масштабам зростання фінтех-кредитування. До них належать: конкурентні дії з боку функціонуючих кредиторів на діяльність фінтеху; бізнес-моделі фінтех-кредитування у

менш сприятливих умовах кредитування або фінансування не є надійними; дотримання нормативних вимог до фінтех-кредитування в різних юрисдикціях (необхідність санкціонування та регулювання онлайн-кредитних платформ, їх ліцензування та регламентація як банк або кредитний посередник та інші). Охоплення фінтех-кредитуванням значної частки кредитного ринку може призвести до виникнення системного ризику.

А отже перспективи застосування і поширення фінтех-кредитування спрямовують науковий пошук до створення прикладних моделей мінімізації ризиків цифровізації сфер грошового обігу, підвищення ефективності застосування методів і інструментів її регулювання.

Список використаних джерел:

1. Boshkov T. Blockchain and Digital Currency in the World of Finance. URL: https://www.researchgate.net/publication/330948636_Blockchain_and_Digital_Currency_in_the_World_of_Finance
2. Retail CBDCs: The next payments frontier. (2019). IBM, OMFIF. URL: <https://www.omfif.org/wp-content/uploads/2019/11/Retail-CBDCs-The-next-payments-frontier.pdf>
3. Розвиток фінтеху в Україні. Офіційний сайт НБУ. URL: <https://bank.gov.ua/ua/about/develop-strategy/fintech2025>